

บทคัดย่อ

เรื่อง ความขัดแย้งไทย-กัมพูชา : อาเซียนกับกระบวนการในการแก้ปัญหา
ปราสาทพระวิหาร ๒๕๕๑-๒๕๕๔

ลักษณะวิชา การเมือง

ผู้วิจัย พันเอก สมโภชน์ วังแก้ว

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๔

งานวิจัยเรื่อง “ความขัดแย้งไทย-กัมพูชา : อาเซียนกับกระบวนการในการแก้ปัญหา ปราสาทพระวิหาร ๒๕๕๑-๒๕๕๔” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความขัดแย้งระหว่างไทยกับกัมพูชา ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศและภายในประเทศ และบทบาทของอาเซียนต่อกรณีความขัดแย้งระหว่างไทยกับกัมพูชา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาชายแดนระหว่างประเทศนั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปสำหรับประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน

ปมความขัดแย้งเกิดจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะการที่ประเทศฝรั่งเศสได้ทำการแบ่งเขตแดนอย่างไม่ยุติธรรม และกรณีกัมพูชาได้ยื่นคำขอต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ในปี ๒๕๐๒ ให้วินิจฉัยเรื่องอธิปไตยแห่งดินแดนเหนือปราสาทพระวิหาร ซึ่งมีคำสั่งตัดสินชี้ขาด ในปี ๒๕๐๕ ว่าปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในอธิปไตยกัมพูชา และให้ไทยถอนกำลังออกจากบริเวณปราสาท รวมถึงสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ที่ได้นำไปจากตัวปราสาท ย่อมส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนทั้งสองประเทศ สำหรับกัมพูชาคือความยินดีที่มีชัยชนะ “อันชอบธรรม” ในคดีดังกล่าว และสำหรับไทยคือความรู้สึกพ่ายแพ้และ “ถูกปล้นดินแดน”

กัมพูชาเสนอปราสาทพระวิหารขึ้นทะเบียนมรดกโลกอาจเป็นเพราะต้องการความช่วยเหลือทั้งในรูปแบบของผู้เชี่ยวชาญ วิชาการ และงบประมาณสำหรับบูรณะ จาก UNESCO เพื่อปรับปรุงโบราณสถานและต้องการเปิดปราสาทพระวิหารเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ อย่างไรก็ตามปมความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ ทำให้กัมพูชาไม่ต้องการขึ้นทะเบียนร่วมกับไทย เพราะอาจเกิดกระแสต่อต้านรัฐบาลในกัมพูชาได้ ขณะที่ไทยก็ไม่อาจยอมรับการดำเนินการดังกล่าว แนวทางแก้ไขปัญหาไทยกับกัมพูชาควรทางออกของความขัดแย้งไทย-กัมพูชา หัวใจ คือ การเจรจา ประนีประนอม โดยในขั้นต้น จะต้องมีการหยุดยิงและถอนทหารออกจากเขตพิพาท หลังจากนั้น จะต้องมีการเจรจากันในรายละเอียด ทั้งเรื่องการปักปันเขตแดน ปัญหาเขตทับซ้อน ปัญหาการขึ้นทะเบียนมรดกโลก เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน